

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จัดทำโดย นายธีระศักดิ์ สีนา

รหัส 9751

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2566

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จัดทำโดย นายธีระศักดิ์ สีนา

รหัส 9751

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

สุชาดา ไทยบรรเทา

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล โดยประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตามสำหรับการพัฒนาประเทศระหว่างปี 2561 - 2580 เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมียุทธศาสตร์ 6 ด้าน คือ ความมั่นคง การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการของรัฐ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริการจดทะเบียนธุรกิจ การบริการข้อมูลธุรกิจ การส่งเสริมพัฒนาธุรกิจให้เข้มแข็งสามารถแข่งขันได้ และการสร้างธรรมาภิบาลธุรกิจ จึงต้องปรับบทบาทให้ตอบสนองได้ทันต่อสถานการณ์เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยบทบาทด้านการจดทะเบียนและบริการข้อมูลธุรกิจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศในมิติของการเป็นจุดเริ่มต้นของประกอบธุรกิจ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการจดทะเบียนให้เกิดความสะดวกง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of doing business) ซึ่งกระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานด้านการบริการจดทะเบียนธุรกิจ การบริการข้อมูลธุรกิจ ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิบดีที่เป็นตำแหน่งเป้าหมายของผู้ศึกษา

กระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์กำหนดให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 จะต้องจดทะเบียนพาณิชย์ต่อนายทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการ ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากยังไม่เข้าสู่ระบบการจดทะเบียน อันเนื่องมาจากไม่มีระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ออนไลน์เต็มรูปแบบ ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นถึงประโยชน์ของการจดทะเบียน ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการลงทุน การฉ้อโกง ขาดข้อมูลสถิติที่สำคัญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ให้ง่ายในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจและรักษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยรวม จึงจัดทำข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดประเด็นศึกษา “การพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น”

ผู้ศึกษาได้ศึกษาและนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ กระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์ บริบทเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาที่เป็นความท้าทายให้มีการจดทะเบียนมากขึ้น และความท้าทายจากปัจจัยภายนอกที่เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบการจดทะเบียน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ นโยบายรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รวมทั้งได้ศึกษาข้อมูลการศึกษาขององค์กรต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการจดทะเบียนเป็นอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมทุกกระบวนการ (Quick win ปี 2568) และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการจดทะเบียนมากขึ้นโดยใช้กลไก “คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” เสนอคณะรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยการดำเนินการต้องใช้ภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาล เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศไทยต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาส่วนบุคคลซึ่งเป็นเอกสารวิชาการฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ อาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ อาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ และอาจารย์สุชาติดา ไทยบรรเทา ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้แนวคิด แนวทางในการกำหนดทิศทาง การนำเสนอวิสัยทัศน์และการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถกำหนดสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การนำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนางานตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้สละเวลาในการติดตามผล และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างใกล้ชิด เพื่อให้รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคตต่อไป

ผลสำเร็จในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างอย่างยิ่ง รวมถึงผู้บริหาร และทีมงานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และสนับสนุนการศึกษาในหลักสูตร นักบริหารระดับสูง นบส. รุ่นที่ 97 จนสามารถจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ธีระศักดิ์ สีนา

30 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฅ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	4
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	5
2. ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	5
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	5
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	10
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	23
3. แผนพัฒนาตนเอง	25
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	25
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	26
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	26
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	40
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	44

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตัวชี้วัดตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก	15
ตารางที่ 2	แนวทางการพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	19
ตารางที่ 3	ผลการประเมินทักษะโดยรวม	25

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ขั้นตอนการจดทะเบียนพาณิชย์	12
ภาพที่ 2	สถิติการจดทะเบียนพาณิชย์	14
ภาพที่ 3	แนวโน้มการเติบโตของ E-commerce ของไทยจากช่วงโควิด	17
ภาพที่ 4	สถิติที่เกี่ยวข้องกับ E-commerce ของไทย	17
ภาพที่ 5	ข้อมูลการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการออนไลน์	18

อธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

- OECD : The Organization for Economic Co-operation and Development หรือ
องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา
- ETDA : Digital Government Development Agency (Public Organization) หรือ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- DGA : Electronic Transactions Development Agency หรือ สำนักงานพัฒนารัฐบาล
ดิจิทัล (องค์การมหาชน)

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา : การพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

กระบวนการเริ่มต้นประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ของคนไทยประกอบด้วย 2 กระบวนการหลัก คือ 1) กระบวนการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลภายใต้กฎหมายในรูปแบบต่างๆ เช่น บริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด เป็นต้น 2) กระบวนการขอจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ซึ่งการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นบทบังคับตามกฎหมายโดยที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2553 กำหนดให้บุคคลธรรมดา

หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด ทุกท้องที่ที่พระราชอาณาจักรต้องจดทะเบียนพาณิชย์หากบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวประกอบกิจการการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบริการอินเทอร์เน็ต การให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์ แม่ง่าย และการบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยต้องยื่นขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันเริ่มประกอบกิจการ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า กระบวนการเริ่มต้นประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงไม่ได้อยู่ที่สถานะของผู้ประกอบกิจการว่าเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล แต่กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์กำหนดให้ต้องจดทะเบียนซึ่งหากไม่จดทะเบียนก็จะมีโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และหากเป็นความผิดต่อเนื่องกันปรับไม่เกินวันละสองร้อยบาท จนกว่าจะดำเนินการจดทะเบียนแล้วเสร็จ

2.1.1 ปัญหาความท้าทาย ปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยกลายเป็นปัจจัยสำคัญต่อการใช้ชีวิตในประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารที่ทำได้ง่ายสะดวกมากยิ่งขึ้น หรือการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และที่สำคัญไปกว่านั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ได้มีการทำธุรกิจซื้อขายสินค้าหรือบริการผ่านออนไลน์หรือที่เรียกว่า “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” (E-Commerce) ซึ่งมีร้านค้าทั่วโลกไร้พรมแดน เปิดการซื้อขายสินค้าหรือบริการตลอด 24 ชั่วโมง สามารถเชื่อมโยงผู้ขายและผู้บริโภคได้โดยตรงและสะดวก เป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นธุรกิจผ่านช่องทางธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ซึ่งพบข้อมูลจากการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย (Value of e-Commerce Survey in Thailand) พบว่ามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ปี 2564 รวม 3,782,174.30 ล้านบาท โดยสำรวจมูลค่าอีคอมเมิร์ซจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการอีคอมเมิร์ซทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 900,626 ราย¹

การทำธุรกิจออนไลน์จึงมีทิศทางการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี และมีผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มผู้ซื้ออายุน้อยก็นิยมซื้อสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น และมีช่องทาง E-commerce เป็นของตัวเองเพื่อขายสินค้าผ่านสื่อสังคมต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 โดยกลุ่มผู้ค้าเหล่านี้ได้ใช้โซเชียลมีเดีย ทั้ง Facebook, Line, และแอปพลิเคชันเป็นช่องทางในการซื้อขายสินค้าออนไลน์ซึ่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นของการโฆษณาส่งเสริมการขายของร้านค้าและ E-marketplace อาทิ Lazada, Shopee, JD Central รวมไปถึงซูเปอร์มาร์เก็ตอย่าง Top Supermarket, Big C, Lotus ฯลฯ ประกอบกับการเข้าสู่เทคโนโลยี 4G และ 5G การพัฒนาด้าน Internet และเทรนด์การซื้อสินค้าในรูปแบบ Video & Live Streaming หรือการซื้อแบบ Real-time ก็มีการโฆษณาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและมีการเสนอโปรโมชั่นขึ้นทุกวันซึ่งเป็นการยากแก่การควบคุมและกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาสถิติการจดทะเบียนพาณิชย์ตั้งแต่ปี 2546 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่กระทรวงพาณิชย์ มีนโยบายในการออกประกาศกระทรวงกำหนดให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์มีการจัดตั้งทะเบียนพาณิชย์เพียง 100,461 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 7 เมษายน 2566) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการที่ไม่จดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กว่า 800,000 ราย และในความเป็นจริงน่าจะมากกว่า 1 ล้านรายซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถยืนยันตัวตนที่แท้จริงได้ทั้งหมด และมักจะหลบเลี่ยงภาษีด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้รัฐ ขาดรายได้จำนวนมาก ซึ่งหากสามารถที่จะเก็บภาษีจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบถ้วนย่อมเป็นการสร้างรายได้ให้ภาครัฐอย่างมาก และแม้ว่ากระทรวงการคลังมีการตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร เพื่อประสานงานกันเพื่อจัดการแก้ไขในเรื่องการเก็บภาษีจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ก่อนนั้นแนวทางในการอุดช่องว่าง

¹ <https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-Reveals-the-Value-of-e-Commerce-in-2021.aspx>

ของการเก็บภาษีจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะใช้วิธีการประเมินรายได้ของผู้ประกอบการ แต่ก็ยังมีการหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีอยู่ตลอด จึงทำให้ต้องกำหนดแนวทางใหม่โดยการตรวจสอบในเชิงลึก เช่น การตรวจสอบการนำเข้านำออกของสินค้า เพื่อที่จะได้มาซึ่งรายได้ที่แท้จริงของผู้ประกอบการ และเพื่อให้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง แต่ก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นทางการ

ดังนั้น แนวทางการปรับปรุงการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อจัดเก็บภาษีเงินได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และรักษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจะเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นหน่วยงานกำกับและดูแล พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 โดยตั้งแต่ปี 2546 มีการถ่ายโอนภารกิจการจดทะเบียนพาณิชย์ไปยังกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพัทยา และสำนักงานเศรษฐกิจการคลังซึ่งสามารถรับจดทะเบียนผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร การดำเนินการของกรมเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์จึงมีส่วนสำคัญในการที่จะต้องปรับปรุงระบบการจดทะเบียนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และให้มีความเชื่อมโยงข้อมูลที่ต้องการ รวดเร็ว ครบถ้วน และเสริมสร้างความเข้าใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการจดทะเบียนเพื่อนำไปสู่การจัดเก็บภาษีเงินได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีแนวทางการพัฒนา 2 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ : การนำระบบการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการสำหรับการจดทะเบียนพาณิชย์
- 2) ด้านการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ และการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 สภาพปัญหาที่ผ่านมา : พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แต่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนโดยไม่เกรงกลัวต่อบทกำหนดโทษตามกฎหมายแต่อย่างใดแม้ว่าจะมีโทษปรับรายวันก็ตาม มาตรการบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพในการเอาผิดต่อผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และส่งผลให้การเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องการตามความเป็นจริง ทำให้รัฐขาดรายได้จากการจัดเก็บภาษี และการที่กฎหมายฉบับนี้ได้บังคับใช้มาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และการถ่ายโอนหน้าที่การจดทะเบียนพาณิชย์ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น ความไม่เข้าใจกฎหมายหรือระเบียบว่าธุรกิจใดต้องจดทะเบียน หรือบุคคลใดต้องจดทะเบียน การเปลี่ยนบุคลากรด้านการจดทะเบียนอยู่บ่อยครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และการทุจริตปลอมใบทะเบียนพาณิชย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ นายเนวินธุ์ ช่อชัยทิพฐ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เปิดข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือและจัดการปัญหาออนไลน์ 1212 OCC มีตัวเลข 15 ปัญหาซื้อขายทางออนไลน์ในรอบปี 2564 พบส่วนใหญ่มาจากการซื้อขายผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก 82.1% ตามมาด้วยเว็บไซต์อินสตาแกรม แพลตฟอร์มอี-มาร์เก็ตเพลส โลก ทีวีดีเตอร์ และยูทูบ ตามลำดับ ซึ่งความเสียหายที่พบบ่อยคือ สินค้าไม่ตรงปก ไม่ได้รับสินค้า สินค้าชำรุด เป็นต้น ซึ่งพบปัญหาร้องเรียนมากที่สุด คือ ปัญหาซื้อขายทางออนไลน์ 37,584 เรื่อง (เฉลี่ย 3,132 เรื่อง/เดือน)² และจากสถิติข้อมูลการร้องเรียนด้านการซื้อขายสินค้าออนไลน์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพบว่า ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนจากการซื้อขายสินค้าออนไลน์จำนวนมาก

² <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/71280>

และเมื่อผู้บริโภคพบปัญหาที่ไม่สามารถติดตามตัวผู้ขายให้มารับผิดชอบได้ ทั้งนี้ สามารถสรุปปัญหาจากการซื้อขายสินค้าออนไลน์ได้ 12 ประเด็น คือ 1) ชื่อของไม่ได้สินค้า 2) ได้สินค้าไม่ตรงกับที่สั่งซื้อหรือไม่เป็นตามโฆษณา 3) โดนหลอก เช่น โอนเงินแล้วไม่ได้ของ 4) ผู้ประกอบธุรกิจส่งสินค้าผิดจากที่สั่ง 5) ได้รับสินค้าชำรุด 6) ได้รับสินค้าไม่มีคุณภาพ 7) แพ้คของผิด ทำให้ส่งถึงลูกค้าผิดคน ผิดที่อยู่ 8) เปลี่ยนใจไม่ซื้อสินค้าแล้ว หลังชำระเงิน 9) ส่งของล่าช้า 10) ได้สินค้าก็อปปี้แบรนด์เนม 11) ขยายของผิดกฎหมาย และ 12) การคืนเงินล่าช้า³

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นความท้าทายและปัญหาที่จะต้องมีความเห็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

1) การลดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยากของกระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เป็นประเทศที่ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of doing business) รวมทั้งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย “Thailand 4.0” ยุทธศาสตร์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่จะเป็นองค์กรภาครัฐชั้นนำด้านบริการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2570

(1) นำระบบการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการสำหรับการจดทะเบียนประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(2) ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้รับผิดชอบในการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

2) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์เพื่อให้การจัดเก็บภาษี และการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กลไกของ “คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” (รายละเอียดตามภาคผนวก 1 และภาคผนวก 2)

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการพัฒนา การจดทะเบียนพาณิชย์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ทราบข้อมูลตัวเลขหรือสถิติของผู้ประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจหรือการเริ่มต้นนโยบายด้านเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ สามารถรู้ที่อยู่และยืนยันตัวตนที่แท้จริงป้องกันและคุ้มครองผู้บริโภคและเพื่อประโยชน์ที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ซึ่งนับเป็นกลไกที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจประเทศให้มั่นคงยั่งยืน และนำไปสู่การส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจไปยังตลาดต่างประเทศ และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ให้สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาสู่ชาติการค้า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ด้านการพัฒนาบริการสู่ความเป็นเลิศด้วยนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการให้บริการด้านทะเบียนและด้านข้อมูลให้ทันสมัย ซึ่งในโลกยุคใหม่ทุกอย่างจะขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าจากการค้าแบบดั้งเดิม (Traditional Trade) ซึ่งเป็นการค้าสินค้าและบริการ โดยมีสถานประกอบการเป็นหลักแหล่งและเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคเดินทางไปเพื่อจับจ่ายและเห็นผลิตภัณฑ์ของจริง เป็นการค้ารูปแบบใหม่หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ซึ่งเป็นการค้าที่อาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามาเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่ออำนวยความสะดวกในยุคดิจิทัล ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไทยให้เข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) อันเป็นนโยบายหลักของการพัฒนาประเทศในช่วง 20 ปีข้างหน้าให้เท่าทันนานาประเทศทั่วโลก

³ รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่องการพัฒนาระบบเฝ้าระวังตรวจสอบโฆษณากรณีการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ,นายจิตติภัทร์ บุญสมล หน้า 7

นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ และทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติให้มีโครงสร้างในด้านการจัดเก็บภาษีที่มีความเสมอภาคและความเป็นธรรมทั้งในแนวตั้งและแนวนอน มีระบบจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม เท่าทันบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ประชาชนสามารถเข้าใจและตระหนักถึงระบบภาษีได้อย่างง่าย ให้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำ และพิจารณามาตรการลดหย่อนภาษี ตลอดจนการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ และส่งเสริมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ซึ่งการประเมิน วิเคราะห์ และศึกษาเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะสะท้อนจาก

1) ตัวชี้วัดตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการเริ่มต้นธุรกิจประเทศไทยที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นเจ้าภาพหลัก แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในการปรับปรุงมาโดยตลอด แต่เมื่อพิจารณาโดยเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ประเทศเหล่านั้นก็ได้พัฒนาไปก้าวหน้ากว่า ซึ่งตัวชี้วัดใหม่ที่จะนำมาใช้ทดแทนรายงาน Doing Business คือ Business Enabling Environment (BEE) จะมีการนำปัจจัยที่เกี่ยวกับกฎระเบียบที่มีผลกีดกันการเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งเป็นแนวคิดที่วิวัฒน์จากแนวคิดความง่ายในการประกอบธุรกิจ BEE ใช้มุมมองที่กว้างมากขึ้น และเป็นองค์รวมขึ้น รวมถึงเพิ่มมิติของเทคโนโลยีดิจิทัลและความยั่งยืนอันเป็นแนวโน้มทางธุรกิจที่สำคัญเข้าไปด้วย และมีแนวคิดภาพรวมมองว่า ผู้ประกอบธุรกิจต้องใช้เวลาในการทำธุรกรรมต่างๆ กับหน่วยงานของรัฐ ที่อาจพบกับกฎระเบียบที่ยุ่งยากและคาดเดาไม่ได้ ต้นทุนในการทำธุรกรรมครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่สูงทั้งในแง่ของเวลาและเงินที่ต้องใช้สำหรับปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตลอดจนมีต้นทุนค่าเสียโอกาสเกิดขึ้นด้วย⁴

2) OECD Recommendation of the Council on Consumer Protection in E-commerce ECD ได้มีการออกคู่มือสำหรับการคุ้มครองผู้บริโภคในบริบทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Consumer Protection in e-Commerce OECD Recommendation) ที่เป็นเครื่องมือระหว่างประเทศสำหรับการคุ้มครองผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายพัฒนาขึ้นในปี 2559 และได้รับการปฏิบัติ โดย 39 ประเทศ เอกสารฉบับนี้บรรจุคำแนะนำโดยละเอียด เพื่อระบุลักษณะสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ การดำเนินธุรกิจอย่างยุติธรรม การเปิดเผยข้อมูลทางออนไลน์ การชำระเงิน การระงับข้อพิพาทและการชดเชย และความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย⁵

3) รายงาน DIGITAL IDENTITY FOR TRADE AND DEVELOPMENT: Train For Tradecase studies in South-East Asia โดย UNCTAD ระบุกรณีศึกษาและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสรุปข้อจำกัดและอุปสรรคของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ UNCTAD เชื่อว่า Trusted Digital Identity จะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นใน e-Commerce และเศรษฐกิจดิจิทัล สร้างความเชื่อมั่นในการใช้งาน ทั้งในการใช้งานกับภาครัฐและภาคเอกชน ใช้ประโยชน์จาก Digital ID ในบริการภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ธนาคาร ภาษี การเลือกตั้ง กำกับดูแลโดยหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ บูรณาการความร่วมมือข้ามกระทรวง และร่วมกับภาคเอกชน เพิ่มความร่วมมือทางด้านกฎหมายและด้านเทคนิคเพื่อพัฒนาระบบ Digital ID ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการคุ้มครองข้อมูล e-Payment

⁴ <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/999983>

⁵ รายงานผลการศึกษาวិจัยประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับ Cross-Border E-Commerce จัดทำโดย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) กันยายน 2564

และ e-Commerce ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น World Bank, UNCTAD, UNCITRAL⁶

4) ผลการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สถาบันบัญญัติแห่งชาติ ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) พบว่า การไม่มีมาตรการในการขึ้นทะเบียนหรือจดทะเบียนอย่างเป็นระบบ ทำให้ในหลายกรณีเกิดการฉ้อโกง หรือกระทำการไม่ถูกต้องตามกฎหมายไม่สามารถหาตัวตนผู้ประกอบการได้ ระบบการจัดเก็บภาษีมีช่องว่างทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศไทย และรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบว่า ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านเทคโนโลยีและการดำเนินธุรกิจ และปรับปรุงระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ ให้เอื้ออำนวยและลดภาระของประชาชนโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินการ

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย “การพัฒนากระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดเก็บภาษี” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งยุทธศาสตร์ นโยบาย สภาพการณ์ในปัจจุบันของการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในไทย ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายโดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1.1 ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการการทำงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมยุคใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยให้บริการภาครัฐมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการและให้ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการเชื่อมโยงสู่แนวทางการพัฒนากระบวนการเริ่มต้นประกอบธุรกิจการจดทะเบียนพาณิชย์ให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ รวมทั้งเอื้อต่อการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มิติปัจจัย ผลักดันการพลิกโฉมประเทศ หมายความว่า 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

3) (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566- 2570) ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนากำลังคน พลเมือง และผู้ประกอบการดิจิทัล ยุทธศาสตร์ 2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมและ

⁶ รายงานผลการศึกษาวิจัยประเด็นปัญหาและผลกระทบต่อ Cross-Border E-Commerce จัดทำโดย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) กันยายน 2564

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่งเสริมการค้าออนไลน์ทั้งภายในประเทศและข้ามพรมแดน

4) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้มุ่งเน้นการบริหารราชการที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen centered) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งเป็นหลักการมุ่งเน้นให้ประชาชน หรือผู้ประกอบการได้รับประโยชน์สูงสุด

5) นโยบายรัฐบาล การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทยและการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก การปฏิรูปประเทศภายใต้นโยบาย “Thailand 4.0” มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

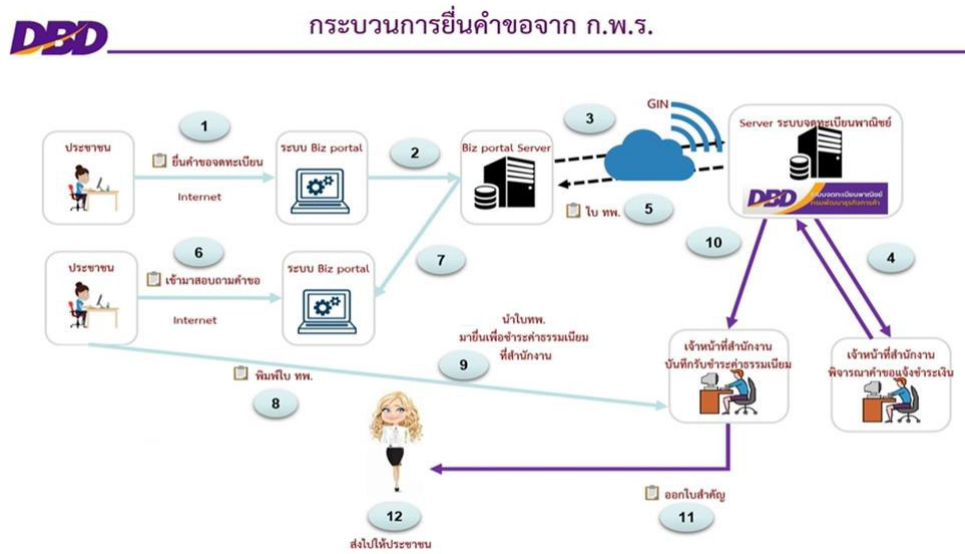
6) แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงพาณิชย์ : ประเด็นที่ 2 ส่งเสริมผู้ประกอบการและสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ เป้าหมายที่ 2 ศักยภาพด้านการแข่งขันทางการค้าไทยเพิ่มขึ้น ประเด็นที่ 4 พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเชิงรุกและมีธรรมาภิบาล เป้าหมายที่ 1 องค์กรมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

7) ยุทธศาสตร์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : พัฒนาการบริการสู่ความเป็นเลิศด้วยนวัตกรรม พัฒนารูปแบบการให้บริการด้านทะเบียนให้ทันสมัย พัฒนาค้นข้อมูลให้ทันสมัยและเชื่อถือได้ และพัฒนานวัตกรรม การให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมที่ว่า “เป็นองค์กรภาครัฐชั้นนำด้านบริการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2570 และสร้างพลังขับเคลื่อนธุรกิจไทยให้ยั่งยืนด้วยนวัตกรรม”

2.2.1.2 สภาพการณ์ในปัจจุบัน พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กำหนดให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ที่ประกอบพาณิชย์กิจภายใน 30 วัน นับแต่วันเริ่มประกอบพาณิชย์กิจ กรณีไม่จดทะเบียนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว จะมีความผิดต้องระวางโทษปรับทั้งรายครั้ง (ไม่เกินสองพันบาทต่อครั้ง) และรายวัน (ไม่เกินหนึ่งร้อยบาทต่อวัน) จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจแสดงใบทะเบียนพาณิชย์หรือใบแทน ใบทะเบียนพาณิชย์ไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย หากใบทะเบียนพาณิชย์สูญหาย ให้ยื่นคำขอรับใบแทนใบทะเบียนพาณิชย์ ภายใน 30 วันนับแต่วันที่สูญหาย กรณีไม่ดำเนินการดังกล่าว จะมีความผิดต้องระวางโทษปรับทั้งรายครั้ง (ไม่เกินสองร้อยบาทต่อครั้ง) และรายวัน (ไม่เกินยี่สิบบาทต่อวัน) จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ ต้องจัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจไว้ที่หน้าสำนักงานใหญ่หรือสาขาโดยเปิดเผย กรณีไม่ดำเนินการดังกล่าวจะมีความผิด ต้องระวางโทษปรับทั้งรายครั้ง (ไม่เกินสองร้อยบาทต่อครั้ง) และรายวัน (ไม่เกินยี่สิบบาทต่อวัน) จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจเพิกเฉยและละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เนื่องจากความไม่สะดวก เอกสารที่ใช้กรอกมีรายละเอียดมาก ซับซ้อน เจ้าหน้าที่นายทะเบียนไม่สามารถอธิบายหรือสร้างความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เกรงกลัวที่จะต้องเสียภาษีอากร หากเข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ ความไม่สะดวกของประชาชนและเจ้าหน้าที่เป็นไปตามแผนภาพขั้นตอนการจดทะเบียนพาณิชย์

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการขอจดทะเบียนพาณิชย์

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำระบบการพิจารณาทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้บ้างแล้ว แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด และยังต้องให้ประชาชนพิมพ์คำขอเอกสารจากระบบแล้วไปยื่นต่อนายทะเบียน ซึ่งเป็นความซ้ำซ้อนและสร้างภาระแก่ประชาชน โดยที่ปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ร่วมมือกับสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพัฒนาระบบการพิจารณาคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ที่ประชาชนยื่นคำขอผ่านช่องทางให้บริการของ ก.พ.ร. (Biz Portal) ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถเลือกดูรายละเอียด และบันทึกผลการพิจารณาคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตาม ระบบดังกล่าวยังไม่สามารถให้บริการได้เต็มรูปแบบ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ใช้งาน เนื่องจากระบบการจ่ายค่าธรรมเนียมยังจะต้องเดินทางไปยังสำนักงานจดทะเบียนพาณิชย์ และหลายหน่วยงานใช้ระบบเพียงการตรวจพิจารณาคำขอเบื้องต้นเท่านั้น

1) ความจำเป็นและความสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชน⁷

การจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลและสถิติของผู้ประกอบการพาณิชย์กิจซึ่งส่วนใหญ่เป็นระดับรายย่อย (MSMEs : Micro , Small and Medium Enterprises) โดยหลายหน่วยงานได้เชื่อมโยงนำข้อมูลและสถิติดังกล่าวไปใช้ตามภารกิจหน้าที่ เช่น กรมสรรพากร นำไปใช้ในการคาดการณ์แนวโน้มการประกอบธุรกิจและการจัดเก็บภาษี กรมทรัพย์สินทางปัญญานำไปใช้เป็นข้อมูลในการเจรจาข้อตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานเอกชนอื่นๆ จะมีการเก็บข้อมูลผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยแล้วก็ตาม หากแต่ข้อมูลผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากการจดทะเบียนพาณิชย์ เป็นข้อมูลที่มีลักษณะและวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างจากข้อมูลขององค์กรอื่น เช่น รายละเอียดของการประกอบกิจการ ชื่อร้าน และวันเริ่มต้นกิจการ นอกจากนี้ ใบทะเบียนพาณิชย์ยังสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักฐานที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ประกอบการพิจารณาในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ โดยผู้ประกอบการที่มีใบทะเบียนพาณิชย์จะได้รับการพิจารณาว่ามีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้ประกอบการที่ไม่มีใบทะเบียนพาณิชย์

⁷ รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 หน้า 4

การจดทะเบียนพาณิชย์มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในมิติของการประกอบธุรกิจการค้าที่เรียบง่ายไม่ยุ่งยาก เนื่องจากการจดทะเบียนพาณิชย์เป็นการจดทะเบียนแบบง่ายไม่ซับซ้อน หากเทียบกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทอื่น และไม่ได้มีเงื่อนไขให้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ก่อนจึงจะประกอบธุรกิจได้ กล่าวคือ กฎหมายได้กำหนดให้ผู้ประกอบการพาณิชย์สามารถดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันหลังจากได้เริ่มประกอบธุรกิจแล้ว ทำให้บุคคลธรรมดาหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่มีเงินทุนไม่มาก หรือเพิ่งเริ่มต้นประกอบธุรกิจเป็นครั้งแรก สามารถเริ่มต้นประกอบกิจการได้ก่อน และเมื่อเห็นว่าสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ จึงมาดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ในภายหลัง ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ในระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

2) ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ก. เป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการที่ไม่มีความสะดวกจะประกอบธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดให้มีช่องทางในการเริ่มต้นธุรกิจที่มีเจ้าของเป็นบุคคลคนเดียว โดยมีหน่วยงานภาครัฐรองรับ

ข. ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถนำใบทะเบียนพาณิชย์ไปเป็นหลักฐานประกอบสำหรับใช้ยืนยันความมีตัวตนของกิจการ ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือการได้รับโอกาสจากการสนับสนุนอื่นๆ โดยผู้ประกอบการที่มีใบทะเบียนพาณิชย์จะได้รับการพิจารณาว่า มีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้ประกอบการที่ไม่มีใบทะเบียนพาณิชย์ เมื่อใช้ประกอบกับหลักฐานอื่นๆ

ค. การพิสูจน์ตัวตนของผู้จดทะเบียนพาณิชย์สามารถทำได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่ได้จดทะเบียน เนื่องจากก่อนการจดทะเบียนพาณิชย์ จะมีการตรวจสอบความมีตัวตนของผู้จดทะเบียน และสถานที่ตั้งของกิจการในเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม หากมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการยืนยันตัวตนของผู้ประกอบการพาณิชย์ การพิสูจน์ตัวตนของผู้ประกอบการพาณิชย์จะมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ง. ผู้บริโภคหรือผู้ที่มีความประสงค์ที่จะติดต่อผู้ถือใบทะเบียนพาณิชย์ สามารถติดต่อประสานข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กิจการตั้งอยู่ เพื่อขอข้อมูลหรือตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสำหรับกิจการที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้จดทะเบียนไว้ อาจเป็นข้อที่ไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากแม้ว่ากฎหมายจะมีบทบัญญัติให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ต้องยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการ แต่การไม่ดำเนินการแจ้งเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นั้นไม่มีบทกำหนดโทษที่ชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ไม่ให้ความสำคัญ ต่อการดำเนินการเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ปรากฏในใบทะเบียนพาณิชย์ให้เป็นปัจจุบัน จึงต้องมีการปรับปรุงกลไกในส่วนนี้ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

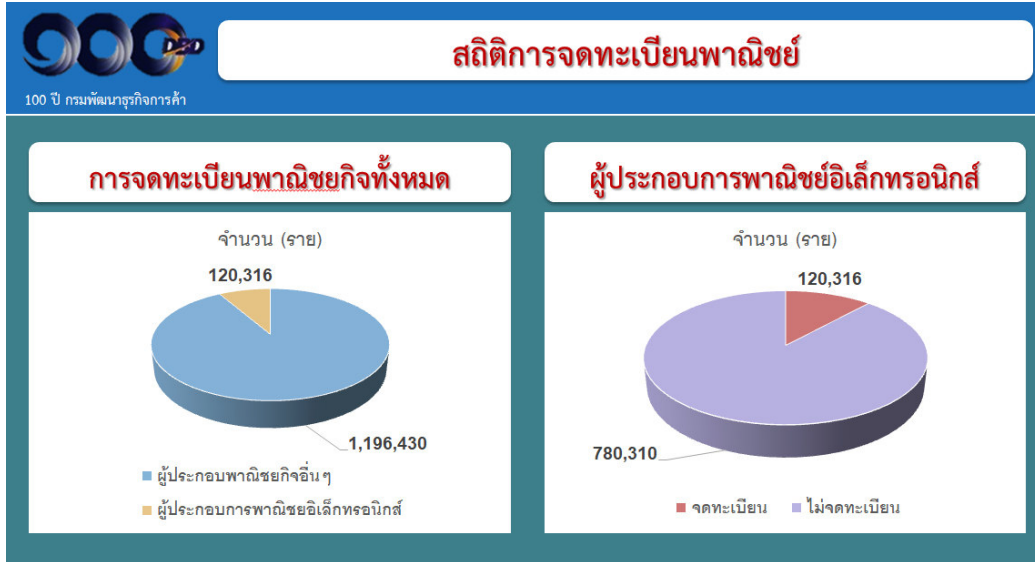
จ. ยังมีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง ใช้ฐานข้อมูลจากการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ ซึ่งผู้มีฐานข้อมูลในระบบทะเบียนพาณิชย์อาจได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐที่ตรงเป้าหมายมากกว่าผู้ที่ไม่ได้จดทะเบียนไว้ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

3) ความคุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรในการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การจดทะเบียนพาณิชย์จะทำให้ผู้ประกอบการมีความน่าเชื่อถือ และสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการได้อย่างยั่งยืนเนื่องจากการจดทะเบียนพาณิชย์เป็นการยืนยันตัวตน ยืนยันสถานประกอบการ และการติดต่อระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคในการถูกหลอกลวงฉ้อโกง การจดทะเบียนพาณิชย์เป็นกลไกสำคัญในการเก็บรวบรวมและบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจดิจิทัลและยกระดับมาตรฐานของประเทศ และยังประโยชน์อย่างยิ่งต่อ

ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระดับรายย่อย (MSMEs : Micro , Small and Medium Enterprises) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่จะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการใช้ใบสำคัญการจดทะเบียนพาณิชย์เพื่อขอสินเชื่อจากธนาคาร

ภาพที่ 2 สถิติการจดทะเบียนพาณิชย์

ที่มา : การจดทะเบียนพาณิชย์กิจการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)

ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.)

จากสถิติข้างต้น มีจำนวนผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบกิจการต่อเนื่องและแบบสมัครเล่นมีอยู่ประมาณ 1 ล้านกว่าราย แต่มีผู้ประกอบการที่จดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายประมาณ 1.2 แสนราย คิดเป็น 12 % และปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนเพียง 1,316,746 ราย จากผู้ประกอบการธุรกิจทุกประเภทที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ทำให้ไม่สะท้อนถึงความเป็นจริง และทำให้รัฐขาดโอกาสในการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการดังกล่าว

4) การดำเนินการที่ผ่านมาของกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากับการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ในการดำเนินการที่ผ่านมา กรมพัฒนาธุรกิจการค้าอยู่ในฐานะกำกับดูแล พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 แต่ไม่ได้มีหน้าที่รับจดทะเบียนพาณิชย์ เนื่องจากมีการถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วตั้งแต่ปี 2546 และไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่ไม่จดทะเบียนพาณิชย์ โดยอำนาจในการเปรียบเทียบปรับเป็นอำนาจของนายทะเบียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวก็เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการยื่นจดทะเบียนได้ที่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ แต่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้พัฒนาระบบการจดทะเบียนที่เก็บสถิติข้อมูลและการบันทึกจดทะเบียน รวมถึงการพัฒนาระบบการจดทะเบียนร่วมกับ สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อให้มีการตรวจคำขอจดทะเบียนผ่านออนไลน์ได้ แต่ก็ไม่เกิดความสะดวกต่อผู้ประกอบการและระบบดังกล่าว ยังต้องพัฒนาต่อยอดเพื่อให้สามารถบริการรับจดทะเบียนออนไลน์ได้เต็มรูปแบบ นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจ โดยกองพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีมาตรการสร้างความเชื่อมั่นในการค้าออนไลน์ไทยทั้งผู้ซื้อและผู้ขายด้วยเครื่องหมายรับรองผู้ประกอบการ

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ DBD Register และ DBD Verified เพื่อยืนยันการมีตัวตนอยู่จริงในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้ประกอบการนำเครื่องหมายดังกล่าวแสดงไว้บนร้านค้าออนไลน์

อย่างไรก็ดี จากการถ่ายโอนภารกิจ และมาตรการส่งเสริมและพัฒนาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันยังไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องเข้าสู่ระบบจดทะเบียนพาณิชย์ เนื่องจากไม่มีการผลักดันหรือมีมาตรการที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงประโยชน์หรือมีแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบจดทะเบียน และหากยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปก็จะเกิดปัญหาในอนาคตมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะเรื่องของฐานข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง การหลอกลวงฉ้อโกงผู้บริโภคหรือการกระทำไม่ถูกต้องตามกฎหมายไม่สามารถหาตัวตนของผู้ประกอบธุรกิจได้ และรัฐขาดรายได้จากการจัดเก็บภาษี ตลอดจนความไม่สะดวกของผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าออนไลน์ระหว่างประเทศอีกด้วย

2.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1) ข้อมูลสถานะ ตัวชี้วัดเกี่ยวกับความยากง่ายในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ความยากง่ายในการลงทุนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่นักลงทุนต่างชาตินำมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจลงทุนในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งในส่วนของประเทศไทยจากการศึกษามีข้อมูลที่สะท้อนที่สำคัญ ดังนี้

ตัวชี้วัดตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก เป็นการสำรวจความเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการขั้นตอน ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย ระบบอำนวยความสะดวกกฎหมาย กฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐว่าเอื้อต่อการประกอบธุรกิจมากน้อยเพียงใด โดยตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในฐานะเป็นเจ้าภาพหลักคือ ตัวชี้วัดด้านการเริ่มต้นธุรกิจ แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในการปรับปรุงมาโดยตลอดแต่เมื่อพิจารณาโดยเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ประเทศเหล่านั้นก็ได้พัฒนาในระดับที่ก้าวหน้ากว่า เช่น คะแนนการเริ่มต้นธุรกิจในปี 2563 เปรียบเทียบปี 2562 ของไทย เพิ่ม 0.1 คะแนน แต่อันดับ (Ranking) ของไทยลดลงจาก 39 เป็น 47 โดยมีนิวซีแลนด์มีอันดับดีที่สุด

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก

ตัวชี้วัด	Ranking DB 2019	Ranking DB 2020	Change in ranking	Score DB 2019	Score DB 2020	Change in Score	Best Performer
อันดับรวม	27	21	+6	79.5	80.1	+0.6	นิวซีแลนด์
การเริ่มต้นธุรกิจ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)	39	47	-8	92.3	92.4	+0.1	นิวซีแลนด์

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ธนาคารโลกได้ประกาศแนวทางสำหรับการประเมินบรรยากาศการดำเนินธุรกิจและการลงทุนใหม่คือ Business Enabling Environment (BEE) ซึ่งตัวชี้วัดใหม่ที่จะนำมาใช้ทดแทนในด้านการเข้าสู่ธุรกิจ (Business Entry) ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ ครอบคลุมการให้บริการดิจิทัลสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งมีขอบเขตการพิจารณาที่กว้างกว่า Doing Business โดยธนาคารโลกมีแผนเริ่มเก็บข้อมูลในเดือนมกราคม 2566 และประกาศผลในปลายปี 2566

2) สถานการณ์การประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ในประเทศไทย

ในช่วงที่ผ่านมา ตลาด E-commerce ของไทย เติบโตขึ้นอย่างมากอย่างมีนัยยะสำคัญ ตามสถานการณ์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ของโลก จากปัจจัยเสริมต่างๆ ที่เข้ามาเป็นตัวเร่ง ส่งผลต่อการขยายตัวของ E-commerce เพิ่มขึ้นโดยมูลค่ายอดขายสินค้าออนไลน์ในไทยเมื่อปี 2020 มีมูลค่าอยู่ที่ราว 3 แสนล้านบาท (ประมาณ 1 หมื่นล้านดอลลาร์) เติบโตขึ้นจากปี 2019 ที่มีมูลค่าราว 1.6 แสนล้านบาทถึง 80% ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบาย Thailand 4.0 ที่มุ่งจะพัฒนาประเทศในหลากหลายด้าน ซึ่งการพัฒนานี้รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล ที่ส่งผลดีโดยตรงมามายต่อ E-commerce และ ส่งเสริมให้ E-commerce เข้าถึงประชาชนชาวไทยอย่างทั่วถึง ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น Prompt Pay และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การประกอบกิจการจากการขายหน้าร้านเปลี่ยนมาเป็นช่องทางดิจิทัล โดยการเปิดร้าน E-Commerce เพื่อต่อยอดธุรกิจ

นายชัยชนะ มิตรพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) เปิดเผยว่า “สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่หรือ New Normal ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ทำให้ผู้คนในสังคมใช้ชีวิตเปลี่ยนไป มีการซื้อสินค้าและบริการออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างมาก และจำนวนผู้ประกอบการในช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด มีการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นมากมาย เช่น การดูคอนเทนต์ออนไลน์ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Meeting) จึงส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกกับมูลค่าอีคอมเมิร์ซในบางอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมการค้าปลีกและการค้าส่ง อุตสาหกรรมข้อมูลและข่าวสาร ในขณะที่เดียวกันด้วยมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศและภายในประเทศกลับส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวอันเป็นธุรกิจที่สร้างเม็ดเงินทางเศรษฐกิจอันดับต้นๆ ของประเทศ

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ETDA กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เผยผลสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2564 หรือ Value of e-Commerce Survey in Thailand 2021 พบว่า ในปี 2563 ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออีคอมเมิร์ซในประเทศไทยมีมูลค่าเท่ากับ 3.78 ล้านล้านบาท โดยมีสัดส่วนของมูลค่าอีคอมเมิร์ซในรูปแบบ B2C มากที่สุด คิดเป็นมูลค่ากว่า 2.17 ล้านล้านบาท B2B มีมูลค่ากว่า 0.84 ล้านล้านบาท และ B2G มีมูลค่า 0.77 ล้านล้านบาท โดยได้ดำเนินการสำรวจมูลค่าอีคอมเมิร์ซจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการอีคอมเมิร์ซทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 900,626 ราย ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD) และสมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จัดแบ่งผู้ประกอบการออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้เกณฑ์ผลประกอบการ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลประกอบการมูลค่าอีคอมเมิร์ซน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปี (SMEs) ใช้การสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลประกอบการมูลค่าอีคอมเมิร์ซมากกว่าหรือเท่ากับ 50 ล้านบาทต่อปี (Enterprises) ใช้การสัมภาษณ์ ผลสำรวจครอบคลุมธุรกิจอีคอมเมิร์ซทั้งหมด 8 อุตสาหกรรมในประเทศไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมการค้าปลีกและการค้าส่ง อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมการให้บริการที่พัก อุตสาหกรรมข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร อุตสาหกรรมการประกันภัย อุตสาหกรรมศิลปะความบันเทิงและ นันทนาการ และอุตสาหกรรมการบริการด้านอื่นๆ⁸

กลุ่มการเงินเกียรตินาคินภัทร (KKP Research) คาดว่ามูลค่า E-commerce ของไทยจะแตะ 7.5 แสนล้านบาทในปี 2025 หรือคิดเป็น 16% ของมูลค่าค้าปลีกรวมของประเทศที่จะเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 5 ล้านล้านบาท โดยจากการวิเคราะห์พบว่า ตลาด E-commerce ในไทยและอาเซียนมีโอกาสเติบโตสูง มาจาก 3 ปัจจัย

⁸ <https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-Reveals-the-Value-of-e-Commerce-in-2021.aspx>

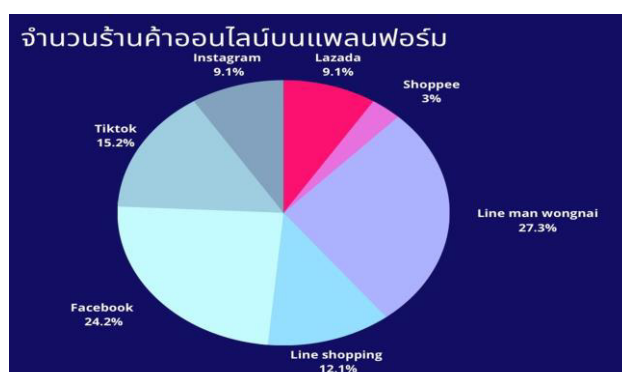
กล่าวคือ 1) การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 2) การเข้าถึงโทรศัพท์มือถือ โดยเฉพาะสมาร์ทโฟน และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเข้มข้น ซึ่งเป็นเสมือนตัวเปลี่ยนเกมให้ตลาด E-commerce เร่งตัวขึ้นอย่างมาก การใช้โทรศัพท์มือถือและเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเข้มข้น 3) การบริการชำระเงินออนไลน์ที่แพร่หลายในอาเซียน ตัวอย่างเช่น บริการพร้อมเพย์ (PromptPay) ในไทยที่สะดวกและมีต้นทุนต่อผู้ใช้ต่ำ ช่วยเติมเต็มให้เกิดการซื้อขายออนไลน์ (online transactions) และเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเติบโตของตลาด E-commerce ในอนาคต⁹

ภาพที่ 3 แนวโน้มการเติบโตของ E-commerce ของไทยจากช่วงโควิด

3) สถิติที่เกี่ยวข้องกับ E-Commerce ของไทย

ภาพที่ 4 สถิติที่เกี่ยวข้องกับ E-Commerce

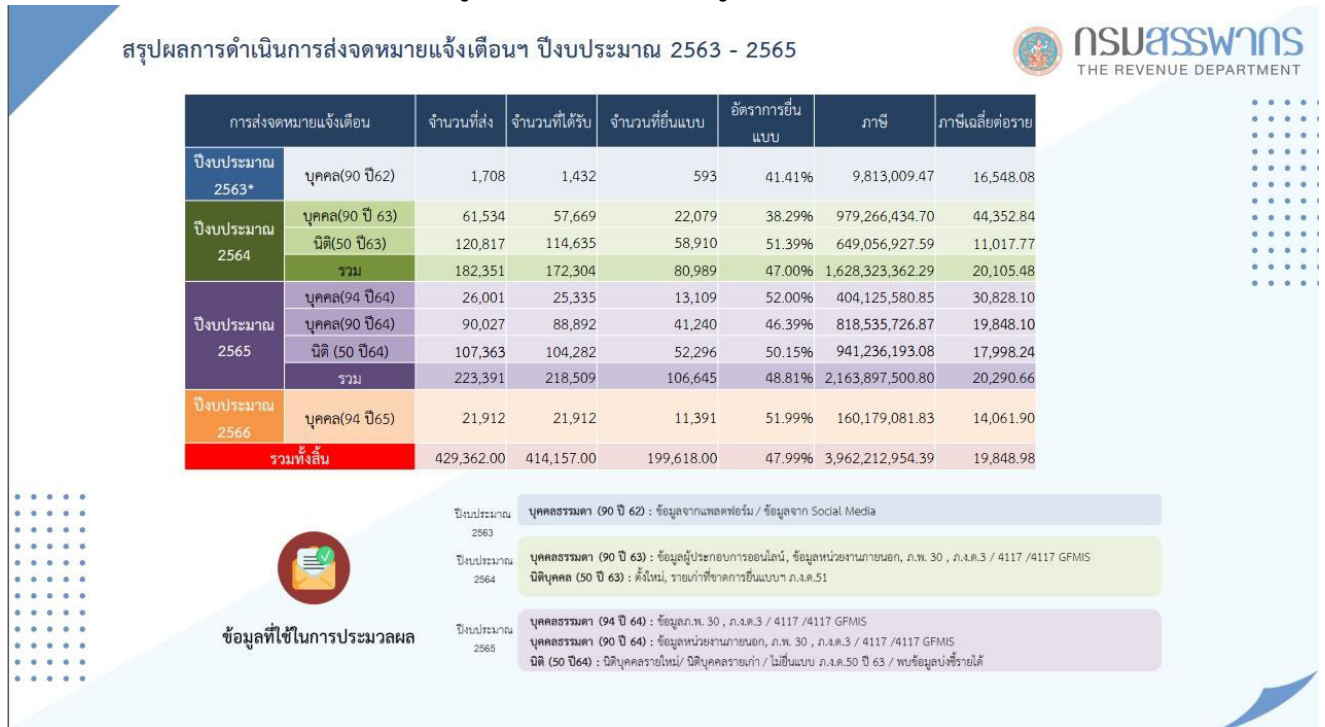
รายงาน Digital Stat 2022 ได้เจาะลึกดู Insight Ecommerce 2022 ถึงพฤติกรรมการซื้อของออนไลน์ของคนไทยพบว่า คนไทยซื้อของออนไลน์บ่อยเป็นที่ 1 ของโลก¹⁰ และจากการสอบถามข้อมูลภาคเอกชนที่เป็นพันธมิตรกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า มีร้านค้าออนไลน์บนแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยม ได้แก่ Lazada, Shopee, Line Man, Wongnai, Line shopping, Facebook Tiktok Shop ประมาณ 500,000 ราย และ Instagram มีจำนวน 3,300,000 ราย

⁹ <https://www.brandbuffet.in.th/2021/08/thailand-and-asean-e-commerce-landscape-kkp-research/>

¹⁰ <https://www.everydaymarketing.co/trend-insight/insight-e-commerce-thai-2022-digital-stat-we-are-social/>

4) ข้อมูลการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร

ภาพที่ 5 ข้อมูลการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการออนไลน์

จากข้อมูลการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าในปี 2563 เก็บภาษีได้ 9,813,009.47 บาท ปี 2564 เก็บภาษีได้ 979,266,434.70 และปีที่ผ่านมามีเก็บภาษีได้ 1,222,661,307.72 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกาเติบโตของตลาด E-Commerce

5) ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการการทำงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนใช้เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ โดยเน้นสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมยุคใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยให้บริการภาครัฐมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการและให้ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ในขณะที่รัฐบาลมีนโยบาย “Thailand 4.0” ในการเป็นเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง (high-value added economy) และประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี 2037

ประเทศไทยจึงต้องดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ Thailand 4.0 โดยปัจจุบันมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดร่างแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) โดยมีคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้พิจารณาแผนก่อนเสนอต่อสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป ซึ่งแผนระยะที่ 2 มีเป้าหมายและตัวชี้วัด กล่าวคือ ผู้ประกอบการ SME ขายสินค้าและบริการทางออนไลน์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3,000 รายต่อปี มีโครงการเพื่อให้มีสภาพแวดล้อมและปัจจัยสนับสนุนต่อ e-commerce อย่างน้อย 10 โครงการต่อปี สามารถยุติเรื่องการร้องทุกข์

เกี่ยวกับสินค้าออนไลน์ได้ไม่น้อยกว่า 65% ต่อปี (ปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 60.56) และผู้ประกอบการไทยที่พัฒนา e-commerce Platform รูปแบบต่างๆ มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ตลอดช่วง 5 ปีของแผน

2.2.3 แนวทางแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา

จากการศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงการพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นและมีฐานข้อมูลสำหรับการเชื่อมโยงเพื่อการจัดเก็บภาษีเงินได้ของกรมสรรพากร รวมทั้งลดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยากของกระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เป็นประเทศที่ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of doing business) ตลอดจนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและมีระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ง่าย สะดวก รวดเร็วต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งจะมีข้อมูลพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความถูกต้องนำไปสู่การกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจการค้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในฐานะผู้กำกับดูแลพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยการนำระบบการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการสำหรับการจดทะเบียนพาณิชย์ ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กองพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งให้บริการอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ โดยให้ผู้ประกอบการสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนยื่นผ่านระบบออนไลน์ ชำระเงิน และออกใบเสร็จอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกระบวนการที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะต้องดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็น Quick Win ที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลง โดยจะดำเนินการพัฒนาระบบ และใช้ระบบในช่วงปี 2568

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การแก้ไขปัญหา / การพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
พัฒนาระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ระบบออนไลน์เต็มรูปแบบ) โดยปรับปรุงจากระบบ Biz portal เดิม ซึ่งคาดว่าจะใช้งบประมาณประมาณ 10 ล้านบาท (ภาคผนวก 3)	<p>Quick win ปี 2568</p> <ul style="list-style-type: none"> ● บริการจดทะเบียนพาณิชย์แบบอิเล็กทรอนิกส์ 1) การขอจัดตั้งทะเบียนพาณิชย์ 2) การขอเปลี่ยนแปลงทะเบียนพาณิชย์ 3) การขอเลิกทะเบียนพาณิชย์ 4) การโอนทะเบียนพาณิชย์ 5) การจัดทำรายงาน 6) การแก้ไขอื่นๆ 7) การขอใบแทน / สูญหาย 8) การขอตรวจดูเอกสาร รับรองเอกสาร และรับรองสำเนาเอกสาร 9) การแก้ไขรายการอื่น ๆ 10) การชำระค่าธรรมเนียม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการงานบริการอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ (End to End Process) และกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการงาน 2. ออกแบบกระบวนการงานยื่นขอจดทะเบียน และบริการอื่น ๆ 3. ปรับปรุงกฎ ระเบียบ รongรับบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ 4. พัฒนาระบบ และใช้ระบบ 	<p>ลดระยะเวลา</p> <p>ลดเอกสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เชื่อมโยงข้อมูลหลักฐานกับหน่วยงานอื่น <p>บริการอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ (End to End Process)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● E-form ● E-payment ● E-document <p>ลดต้นทุน</p> <p>ผู้ประกอบการ</p>

การแก้ไขปัญหา / การพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	วิธีดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	<p>ปี 2569</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เชื่อมโยงระบบกับสรรพากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการที่จุดเดียว <p>ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในการออกเลขประจำตัวบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล และใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษี และใช้ Username Password ในการยื่นภาษีซึ่งเป็นเลขเดียวกันกับที่เข้าระบบการจดทะเบียนพาณิชย์ออนไลน์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดประชุมหารือ เพื่อผลักดันดำเนินการ ภายใต้ความตกลง MOU ที่มีอยู่ระหว่างกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากับกรมสรรพากร 2. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนพาณิชย์ เพื่อเชื่อมโยงกับระบบการประเมินภาษี 3. จัดประชุมหารือ เพื่อผลักดันดำเนินการ ภายใต้ความตกลง MOU ที่มีอยู่ระหว่างกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากับกรมสรรพากร 4. เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนพาณิชย์กับระบบการประเมินภาษีของกรมสรรพากร 	<p>ลดขั้นตอนในการดำเนินการ</p> <p>ได้ข้อมูลครบถ้วน</p>

2) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์มากขึ้น และการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กลไกของ “คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์” ที่เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกว่า 30 หน่วยงาน เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย เป็นต้น เพื่อร่วมขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทย โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) **จัดทำแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศให้สมบูรณ์เสนอคณะรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน**

(2) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

(3) ประสาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

(4) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการต่างๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการจดทะเบียนพาณิชย์เพื่อจัดเก็บภาษีโดยการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนมากขึ้น จะต้องมีการผลักดันบรรจวาระการพิจารณาให้คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีมติและเสนอคณะรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการดิจิทัล

เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีภารกิจที่ต้องดำเนินการภายใต้อำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานซึ่งแต่ละหน่วยงานมีงบประมาณอยู่แล้ว ดังนี้

(1) การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ภารกิจ	หน่วยงาน
<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาแนวทางการช่วยเหลือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 2. จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุแผนงานเชิงรุกในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 3. ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจระบบจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 4. สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ประกอบการรู้ถึงประโยชน์ของการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 5. จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 6. เสริมสร้างความรู้ระดับธุรกิจด้วย Digital Transformation 7. พัฒนาระบบตลาดออนไลน์ Thaitrade.com เพื่อเป็นช่องทางการขายออนไลน์ไปยังต่างประเทศ 8. จัดประกวดแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 9. สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 	<p>หน่วยงานหลัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรมพัฒนาธุรกิจการค้า - สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม <p>หน่วยงานสนับสนุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ - กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ - กระทรวงมหาดไทย - สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย - สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(2) การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ภารกิจ	หน่วยงาน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรการสนับสนุนทางภาษี เช่น ลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษี เป็นต้น 2. สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยพิเศษเพื่อให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้าถึงแหล่งเงินทุน 3. ลดค่าบริการในอัตราพิเศษสำหรับการส่งสินค้า 4. ลดอัตราค่าระวาง ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายในการส่งสินค้าทางเรือ 5. ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการจากกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เช่น ทักษะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ การพัฒนานวัตกรรมของผู้ประกอบการ เป็นต้น 	<p>หน่วยงานหลัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรมสรรพากร - ธนาคารแห่งประเทศไทย - บริษัทไปรษณีย์ไทย - สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย <p>หน่วยงานสนับสนุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(3) มาตรการทางกฎหมายและการกำกับดูแล

ภารกิจ	หน่วยงาน
<p>1. กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต้องจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ก่อนที่จะขายสินค้าบนแพลตฟอร์มภายใต้อำนาจตามพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ๒๕๖๕</p> <p>2. กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีหรือมีกลไกในการกำกับดูแลตนเองที่เหมาะสมภายใต้พระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ๒๕๖๕</p> <p>3. กำหนดให้ผู้ที่เป็สมาชิกของสมาคมต้องจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>4. เชื่อมโยงข้อมูลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตรวจสอบว่ามีกรจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือไม่</p> <p>5. กำหนดมาตรการหรือแนวทางเชิงรุกเพื่อบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการที่ไม่จดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>หน่วยงานหลัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ - กรมพัฒนาธุรกิจการค้า <p>หน่วยงานสนับสนุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงมหาดไทย - สมาคมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- ผลที่คาดว่าจะได้รับ :**
1. มีระบบจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวก ง่าย และบริการออนไลน์เต็มรูปแบบ
 2. ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น
 3. ได้ฐานข้อมูลผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ นำไปวิเคราะห์ทกกลยุทธ์ในการส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
 4. ประเทศไทยจะมีรายได้จากการเก็บภาษีมากขึ้น

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จและแนวทางการบริหารจัดการ

1) ด้านการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

(1.1) **ด้านการปรับปรุงกระบวนการ** กระบวนการที่ต้องการปรับปรุงหลายกระบวนการซึ่งแต่ละกระบวนการอาจมีข้อกำหนดหรือความต้องการที่แตกต่างกัน จึงอาจส่งผลให้มีความซับซ้อนและยุ่งยากในการออกแบบกระบวนการเพื่อให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกแบบนั้นง่าย และไม่ซับซ้อนทั้งในส่วนของผู้ใช้บริการและผู้ปฏิบัติงาน

แนวทางการบริหารจัดการ จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ระบบทั้งหมดทั้งในด้านขั้นตอนของกระบวนการ ด้านกฎหมายและระเบียบ ด้านเทคนิค และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักกฎหมาย ก่อนการออกแบบ เป็นต้น รวมถึงรับฟังความเห็นจากผู้ประกอบการที่จดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(1.2) **ด้านเทคโนโลยีและข้อกำหนด** บุคลากรขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทำให้เทคโนโลยีที่เลือกเพื่อพัฒนาระบบอาจไม่ตอบสนองวัตถุประสงค์การนำมาใช้หรือเกิดความยุ่งยากในการบริหารจัดการหรือเชื่อมกับระบบอื่นของหน่วยงาน ข้อกำหนดทางกฎหมายทำให้เป็นอุปสรรคที่จะบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นระบบที่ง่าย ไม่ซับซ้อน

แนวทางบริหารจัดการ จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ระบบทั้งหมดทั้งในด้านขั้นตอนของกระบวนการ ด้านกฎหมายและระเบียบ ด้านเทคนิค และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักกฎหมาย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (DGA) เป็นต้น ก่อนการออกแบบระบบ

2) ด้านการบูรณาการหรือสร้างเครือข่าย การผลักดันกระบวนการให้ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนด จะต้องบูรณาการการทำงานตามแผนและจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางบริหารจัดการ ดำเนินการภายใต้คณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเสนอคณะรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และใช้กรอบความร่วมมือที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้จัดทำกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (DGA) กรมสรรพากร เป็นต้น เพื่อร่วมกันผลักดันกับภาคเอกชนโดยเฉพาะสมาคมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

การดำเนินการปรับปรุงการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ ลดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยาก สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เป็นประเทศที่ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of doing business) ผู้นำที่จะขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายจึงต้องมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อน ดังต่อไปนี้

2.3.1 การผลักดันนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง (Driving Innovation and Change)

ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพบริหาร ระบบการทำงานและนโยบายรัฐทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อประชาชนและผู้รับบริการ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างให้เกิดการเรียนรู้ สร้างการมีส่วนร่วมของบุคคลากร กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกระบวนการ

2.3.2 ทักษะดิจิทัล (Digital Skill)

ผู้นำต้องสามารถกำหนดทิศทางกลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัลและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพในระบบดิจิทัล สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการทำงานและการให้บริการด้วยเทคโนโลยี โดยกำหนดกระบวนการหลักขององค์กรดิจิทัลที่ควรจะเป็น เข้าใจประเด็นปัญหาและผลกระทบ ประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงดิจิทัลขององค์กร รวมทั้งใช้เครื่องมือและโปรแกรมที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ง่ายต่อการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีความน่าเชื่อถือ

2.3.3 ทักษะการสื่อสารโน้มน้าว (Communicating and Influencing)

ในการผลักดันงานให้บรรลุผลสำเร็จผู้นำต้องสามารถสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดการอย่างเหมาะสมให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งในกระบวนการปรับปรุงการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องดำเนินการร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในมิติของเทคโนโลยีดิจิทัล มิติด้านกฎหมาย มิติผู้ปฏิบัติงาน และมิติผู้ใช้บริการ จึงต้องสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องทุกมิติให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เข้าใจและสามารถตอบสนองอย่างเหมาะสม รวมทั้งกรณีการปรับปรุงกฎหมายซึ่งมีความละเอียดอ่อนของข้อมูลที่ต้องใช้รูปแบบการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบริหารจัดการข้อมูลที่เหมาะสม

2.3.4 การส่งเสริมให้เกิดการทำงานบูรณาการ (Facilitating Hyper-collaboration)

ผู้นำต้องสามารถในการสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อขับเคลื่อนงาน เนื่องจากกระบวนการปรับปรุงการให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายในที่ดูแลด้านกฎหมายและระเบียบ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสม และด้านบริการข้อมูลที่ต้องเชื่อมโยงข้อมูลไปยังหน่วยงานภายนอก รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

2.3.5 การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์ (Driving Execution and Results)

ผู้นำต้องมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างทันการณ์ การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ทันเวลา เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะยาว โดยต้องประยุกต์องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนงาน กำหนดกลยุทธ์และบริหารจัดการทั้งการวางแผน การกำกับ การตรวจสอบ ให้สำเร็จและสอดคล้องกับแผนงาน เนื่องจากดำเนินการพัฒนาการจดทะเบียนพาณิชย์ จะต้องปฏิบัติตามแผนระยะสั้นที่กำหนดระยะเวลา Quick Win อย่างชัดเจนที่จะผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างรูปธรรม รวมทั้งแผนระยะยาวที่เกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่ความยุ่งยากและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นที่ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- จิตติภัทร์ บุญสมล รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง การพัฒนาระบบเฝ้าระวังตรวจสอบโฆษณา กรณีการซื้อขายสินค้าออนไลน์
- ญาณกาญจน์ นุ้ยบุญแก้ว 2560 เอกสารวิชาการ เรื่อง พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic commerce) หรืออี-คอมเมิร์ซ (e-Commerce)
- ผศ.ดร.ลัดดาวัลย์ แก้วกิติพงษ์ และคณะ รายงานการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เรื่อง การประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce)
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 2565
- คณะกรรมการการพาณิชย์และการอุตสาหกรรม วุฒิสภา 2563 รายงานการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เรื่อง การส่งเสริมเพิ่มขีดความสามารถ และสร้างความเป็นธรรมทางการแข่งขันของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ) 2564 .รายงานผลการศึกษาวิจัยประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับ Cross-Border E-Commerce
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 –2580) เอกสารออนไลน์ www.planbu.ac.th สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2566
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). ราชกิจจานุเบกษา.
- ยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ เอกสารออนไลน์
<https://www.ops.moc.go.th/th/content/category/index/id/67> สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2566
- แผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปี 2565 เอกสารออนไลน์ www.dbd.go.th สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566
- เผยมูลค่าอีคอมเมิร์ซไทย ปี 63 อยู่ที่ 3.78 ล้านล้านบาท คาดปี 64 พุ่งไปที่ 4.01 ล้านล้านบาท
<http://https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-Reveals-the-Value-of-e-Commerce-in-2021.aspx> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566
- ดีอีเอส เปิดสถิติ 15 ปัญหาซื้อขายทางออนไลน์ในรอบปี 64
<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/71280> สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2566
- ตีแผ่สมรภูมิ “อีคอมเมิร์ซ” แข่งเดือดทะลุ 7.5 แสนล้าน “Shopee-LAZADA” วิ่งนำ สุดท้ายเหลือไม่กี่เจ้า
<https://www.brandbuffet.in.th/2021/08/thailand-and-asean-e-commerce-landscape-kkp-research/> สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2566

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ที่ 425/2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

คำสั่งกระทรวงพาณิชย์

ที่ ๔๒๕ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ตามที่หัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (พล.อ.ประจิน จั่นตอง) เป็นประธานการประชุมฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้มอบให้กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนาและส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจยุคที่ ๔ (Thailand ๔.๐) นั้น

เพื่อให้การบูรณาการงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	ประธานกรรมการ
(๒) ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์	รองประธานกรรมการ คนที่ ๑
(๓) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	รองประธานกรรมการ คนที่ ๒
(๔) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
(๑๐) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๑๑) ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	กรรมการ
(๑๓) ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๑๔) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ

/(๑๕) กรรมการ

- ๒ -

(๑๕) กรรมการผู้จัดการบริษัทไปรษณีย์ไทย	กรรมการ
(๑๖) นายกสมาคมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย	กรรมการ
(๑๗) อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	กรรมการ
(๑๘) อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า	กรรมการ
(๒๐) อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการและเลขานุการ
(๒๑) ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

(๑) จัดทำแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศให้สมบูรณ์เสนอคณะรัฐมนตรีผ่านคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

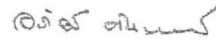
(๒) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

(๓) ประสาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการต่างๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางอภิรตี ตันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ภาคผนวก 2 คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ที่ 486/2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (เพิ่มเติม)

คำสั่งกระทรวงพาณิชย์

ที่ ๔๘๖/ ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์(เพิ่มเติม)

ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ ๔๒๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้การทำงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจยุคที่ ๔ (Thailand ๔.๐) นั้น

เพื่อให้การบูรณาการงานแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติครอบคลุมถึงหน่วยงานที่มีภารกิจด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศครบถ้วน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ จึงเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะกรรมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

๑) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการ
๒) ประธานกรรมการสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓) ผู้อำนวยการสำนักตลาดพาณิชย์ดิจิทัล
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

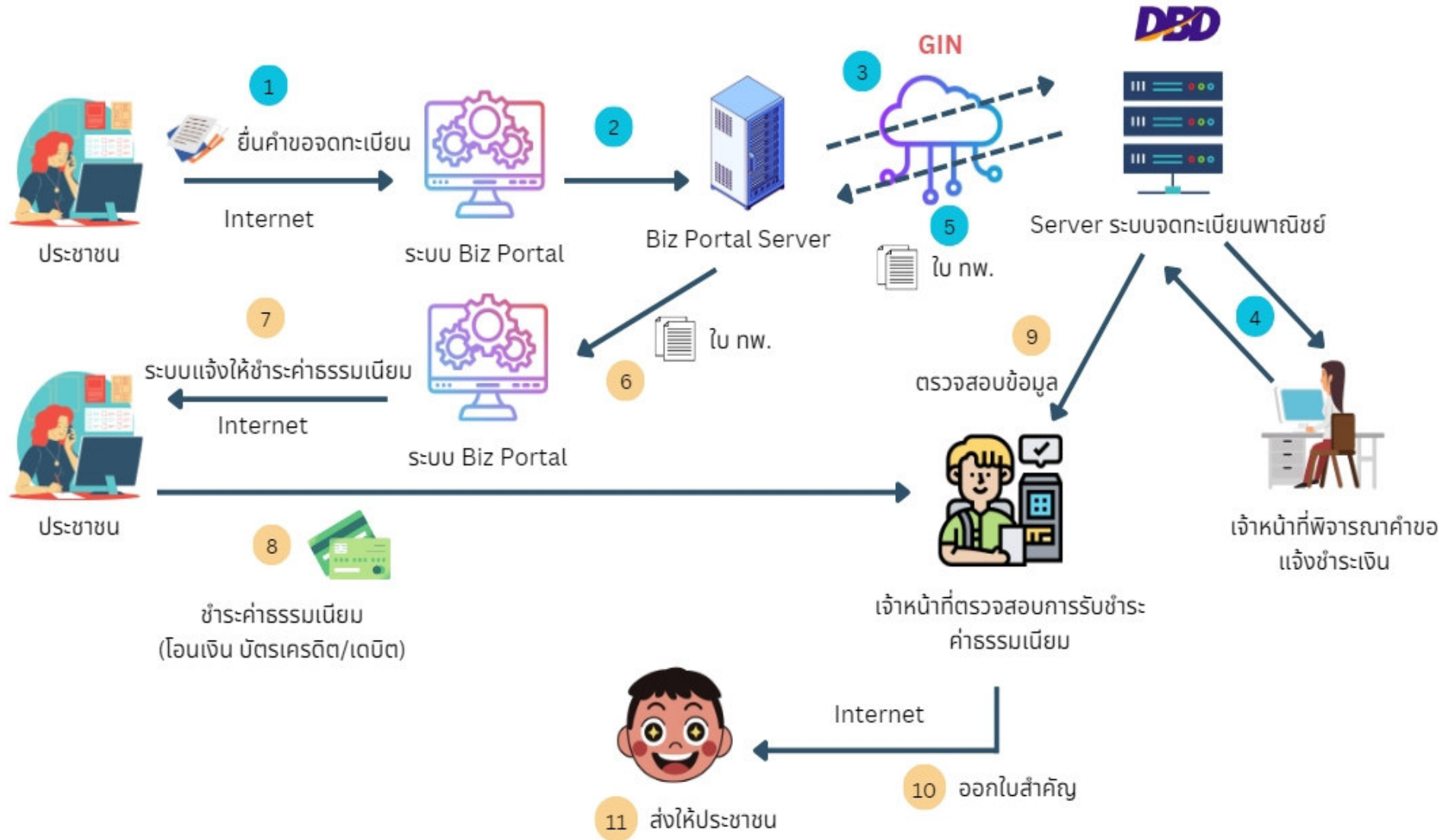
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางอภิรตี ตันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ภาคผนวก 3 ขั้นตอนการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระบบออนไลน์เต็มรูปแบบ

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นายธีระศักดิ์ สีนา

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2545

ปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2555

ประสบการณ์การรับราชการ

2564	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
2564	นิติกรเชี่ยวชาญ สำนักกฎหมาย	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
2564	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย สำนักอธิบดี	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2563	ผู้อำนวยการกองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2562	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2560	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ สำนักลิขสิทธิ์	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2550	นักวิชาการพาณิชย์ 3 สำนักลิขสิทธิ์	กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2550	นักวิชาการที่ดิน 3 สำนักงานที่ดินจังหวัดจันทบุรี	กรมที่ดิน

รางวัลหรือทุนการศึกษา

รางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น ปี 2556

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์